

רע"פ 253/19 - ערן ריכטר נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 253/19

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: ערן ריכטר

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעפ"ג 12944-09-18 מיום 12.12.2018 שניתן על ידי סגן הנשיאה י' צלקובניק, השופטת ג' שלו והשופט ד' בן טולילה

בשם המבקש: עו"ד יפעת בן דוד עמית

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (סגן הנשיאה י' צלקובניק, השופטת ג' שלו והשופט ד' בן טולילה) בעפ"ג 12944-09-18 מיום 12.12.2018, במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום באשדוד (השופט י' ליבליין) בת"פ 51933-12-13 מיום 16.7.2018.

2. המבקש הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בביצוע 5 עבירות של אי הגשת דוח מס הכנסה שנתי במועד, לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]. בגין ביצוע עבירות אלו, גזר בית משפט השלום על המבקש עונש של 8 חודשי מאסר בפועל; עונש של 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; קנס בסך 25,000 ש"ח או 5 חודשי מאסר תמורתו; וכן חויב המבקש בחתימה על התחייבות בסך 50,000 ש"ח.

עמוד 1

3. תמצית העובדות כפי שנקבעו בהכרעת הדין הן כדלקמן: המבקש שימש כנהג ומנהל תפעול בחברת קליימן שירותי אחמים בע"מ (להלן: החברה). במקביל לעבודתו בחברה, הפיק המבקש הכנסות נוספות על עבודתו כשכיר באמצעות מתן שירותים נוספים ללקוחות החברה.

במטרה להסוות את מעשיו, הוציא המבקש לאותם הלקוחות חשבוניות על שם החברה ביחס למלוא הסכומים אשר שולמו על ידם, בעוד שבהעתקי החשבוניות שמסר לחברה נרשמו על ידי המבקש סכומים נמוכים יותר, וזאת מבלי לכלול את הכספים ששולמו לו בנפרד עבור השירותים הנוספים שסיפק. כמו כן, המבקש ניכח את השיקים שקיבל בעבור מתן השירותים הנוספים באמצעות חברות לניכיון שיקים, ולאחר מכן שילם במזומן לספקי השירותים בהם נעזר לצורך ביצוע השירותים הנוספים, בעוד שאת יתרת הכספים נטל לעצמו.

מעשיו של המבקש התגלו בחקירת מע"מ שנפתחה במחצית השנייה של שנת 2006. המבקש הודה במעשיו, ומסר לחוקרים את שיעור המע"מ שלא דווח על ידו. בהתבסס על הנתונים שמסר, קבע בית משפט השלום כי הכנסותיו בין השנים 2003-2006 עמדו על סך של כ-3,000,000 ש"ח. בעבור סכומים אלו לא הגיש המבקש דוחות למס הכנסה בין השנים 2003-2007. רק ביום 12.9.2010, לאחר חקירתו ביחידת החקירות במס הכנסה, הגיש המבקש בדיעבד את דוחות המס. בהמשך לכך, ביום 10.10.2010 נשלח למבקש מכתב בו צוין כי פקיד השומה אינו מקבל את הדוחות בהיותם "סתמיים".

בגין ביצוע מעשים אלה יוחסו למבקש העבירות כאמור לעיל.

4. בגזר דינו קבע בית משפט השלום כי לנוכח העובדה שאין קשר הדוק בין העבירות השונות, ומכיוון שהמבקש יכול היה בכל שנה ושנה לבחור לדווח על הכנסותיו הנוספות, יש לראות בכל אחת מהעבירות אירוע נפרד לצורך קביעת מתחם הענישה.

בקבעו את מתחם הענישה ההולם ציין בית המשפט כי אין לראות במבקש כמי שהסיר את המחדלים שכן הלה נמנע מלהגיש את הדוחות כראיה מטעמו, והדוחות שהוגשו בפועל היו "סתמיים" ואין בהם משום הסרת המחדל. זאת ועוד, המבקש אף לא שילם את המס הנגזר לגישתו מן הדוחות שהוגשו על ידו נכון ליום מתן גזר הדין.

על כן, ולאחר התחשבות ביתר הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמידת האשם של המבקש בביצוען, קבע בית משפט השלום כי מתחם הענישה ההולם בעניינו נע בין 6 ל-15 חודש מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

5. בבואו לגזור את עונשו של המבקש בתוך המתחם שקל בית משפט השלום לקולא את נסיבותיו האישיות של המבקש לרבות מצבו המשפחתי וכן את חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום.

מנגד, נשקלה לחומרא העובדה כי המבקש לא הודה במעשיו ולא נטל אחריות על ביצוע העבירות, ואף לא פעל להסרת המחדלים. נקבע כי בנסיבות אלו, ונוכח קיומה של "דרגת אשם גבוהה" בביצוע העבירות, יש לגזור על המבקש עונש ממשי הכולל מאסר מאחורי סורג ובריח.

בסיכומו של דבר, גזר בית משפט השלום על המבקש עונש של 8 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית כמתואר לעיל.

6. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי על הכרעת הדין וגזר הדין, אך חזר בו מערעורו על הכרעת הדין במהלך הדיון. בית המשפט דחה את ערעורו על חומרת העונש תוך שעמד על חומרתן של עבירות המס, אשר קל לבצען וקשה לגלותן, וכן על החשיבות בענישה קשה וממשית בעבירות כגון דא.

כמו כן ציין בית המשפט המחוזי כי לחובת המבקש הרשעות נוספות בעבירות מרמה, זיוף וגניבה, וכן הרשעה בגין גניבה בידי עובד, זיוף ושימוש במסמך מזויף במהלך שנת 2012 - וזאת בגין עבירות שביצע בעיצומה של החקירה נגדו על ביצוע המעשים נשוא בקשה זו. לפיכך נקבע כי אין מקום להתערב בעונש המאסר בפועל אשר הוטל עליו.

7. מכאן הבקשה שלפניי, אשר חלקה המרכזי ממוקד בטענות המבקש כלפי הכרעת הדין. כבר עתה יאמר כי משחזר בו המבקש מערעורו על הכרעת הדין במהלך הדיון בבית המשפט המחוזי, אין כל מקום לדון בטענות המתייחסות לרכיב זה במסגרת בקשת רשות לערער (ראו: רע"פ 4719/18 לבין נ' מדינת ישראל, פסקה 13 וההפניות שם (27.6.2018)).

בהתייחס לחומרת העונש טוען המבקש כי לא ניתן משקל ראוי לחלוף הזמן, להודייתו בפני רשויות המס, וכן לנסיבותיו האישיות לרבות היעדר כל עבר פלילי בתחומים אלו ומצבו הרפואי והכלכלי.

8. דין הבקשה להידחות.

9. הלכה היא כי בקשת רשות ערעור המופנית כלפי חומרת העונש לא תתקבל אלא במקרים חריגים בהם הענישה שהושתה על המבקש חורגת באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת.

10. עניינו של המבקש רחוק מאמות מידה אלו, והעונש שהושת עליו מבטא איזון ראוי בין כלל הנסיבות הרלוונטיות.

בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה המיוחסת לביצוע עבירות מס, ביתר שאת כשאלו מתבצעות בשיטתיות ולאורך זמן, וראו לעניין זה את שנאמר על ידי ברע"פ 9004/18 יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל (וראו: רע"פ 5823/09 באשית נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.8.2009); רע"פ 5308/18 ג' בארין נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 11 להחלטתי (18.7.2018))."

11. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ד בשבט התשע"ט (20.1.2019).

שׁוֹפֵט
